

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора

Валерій МАРЧЕНКО

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗРАЗКИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>024 «Хореографія»</u>
Освітній рівень	<u>перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>«Класична хореографія»</u>
Вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>

Форма навчання	денна, заочна
Навчальний рік	2024/2025
Кількість кредитів ECTS	5/150
Мова викладання, навчання й оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	екзамен

Київ–2024

Розробник :

ТЕРАДА Нобухіро, професор, Народний артист України

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри хореографії
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Мирослав ВАНТУХ

ПОГОДЖЕНО з гарантом освітньої програми «Класична хореографія»

Гарант освітньої програми

Вікторія ШУМІЛОВА

©Терада Н., 2024

© НАКККіМ, 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (зокрема міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Зразки класичної хореографії» передбачена ОПП «Класична хореографія» зі спеціальності 024 «Хореографія», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Відповідно до навчального плану, навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на четвертому курсі, у 7 семестрі. Формою підсумкового контролю є екзамен. Загальна кількість годин – 150 (кредитів ЄКТС – 5).

Денна форма: практичні – 70 год., модульний контроль – 10 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 70 год.

Заочна форма: практичні – 16 год., модульний контроль – 2 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 132 год.

Дисципліна є важливою, оскільки зразки класичної хореографії є історико-культурним надбанням світової та української класичної хореографії. Вивчення кращих здобутків балетної спадщини відіграє важливу роль у збереженні національної культури; допомагає створити власні постановки, беручи за приклад надбання класичного мистецтва; сприяє вдосконаленню техніки, артистизму та емоційної виразності. Вивчення дисципліни є фундаментом для створення професіоналізму та хореографічної майстерності.

Навчальна дисципліна «*Зразки класичної хореографії*» пов'язана з такими обов'язковими дисциплінами: «Методика виконання класичного танцю», «Техніка в класичному танці», «Дуетно-класичний танець», «Методика виконання народно-сценічного танцю», «Мистецтво балетмейстера», «Історія хореографії», «Методика роботи з хореографічним колективом», «Методика виконання українського народно-сценічного танцю».

2. Мета дисципліни – ознайомлення з історією розвитку балетного мистецтва від зародження до сучасних інтерпретацій, оволодіння творчими здобутками та постановками видатних балетмейстерів, спадщиною українського балетного театру, опанування та збереження надбань зразків класичного танцю.

3. Завдання:

- ознайомитися з кращими балетмейстерськими постановками світової та української балетної класики;
- засвоїти лексику, прийоми трансформації лексичного матеріалу;
- вміти відтворити запропонований хореографічний текст;
- вміти застосовувати різноманітні танцювальні техніки, забезпечуючи професійний рівень виконання, емоційну та акторську виразність;
- збереження авторського бачення в постановках видатних балетмейстерів та їх відтворення;
- оволодіння характером, своєрідною манерою і стильовими особливостями зразків класичного танцю ;
- збагатити естетичний досвід, виховати художній смак;
- розвинути балетмейстерські навички підготовки фахівця хореографічного мистецтва.

4. Компетентності, яких набуває здобувач вищої освіти при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК05. Навички здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК04. Здатність оперувати професійною термінологією у сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК06. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати й інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проєкту.

СК18. Здатність інтерпретувати класичний танець крізь призму української національної традиції, адаптуючи його до нових стилістичних і культурних контекстів.

СК19. Здатність використовувати сценічний досвід і знання для розробки та реалізації творчих проєктів у сфері класичної хореографії на національному та міжнародному рівнях.

СК20. Здатність реалізовувати творчу автономію через формування художніх ідей і втілення індивідуального бачення в професійній діяльності.

5. Програмні результати навчання за дисципліною:

ПРН05. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.

ПРН08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПРН09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПРН11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПРН12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

ПРН14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.

ПРН16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПРН18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

ПРН19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПРН20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

ПРН23. Усвідомлювати класичний танець, як носія культурного розвитку нації, збагаченого українськими національними традиціями балетного мистецтва, естетичними та духовними цінностями.

ПРН 24. Формувати та впроваджувати у творчий процес хореографічні рішення, які поєднують традиції класичного танцю з актуальними сценічними формами.

ПРН25. Володіти навичкам експериментувати з художніми формами та методами, створювати нові напрями й інтегрувати їх у професійну діяльність.

Програма навчальної дисципліни складається з п'яти модулів:

Модуль 1. *Світові шедеври класичної хореографії як взірці до наслідування*

Модуль 2. *Форми класичної хореографії*

Модуль 3. *Мистецтво відтворення класичної спадщини*

Модуль 4. *Українська класична спадщина*

Модуль 5. *Сценічне втілення музики українських композиторів*

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА						
№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи здобувача, годин				
		Разом	лекції	практичні	модульний контроль	самостійна робота
VII семестр						
МОДУЛЬ 1. СВІТОВІ ШЕДЕВРИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ЯК ВЗІРЕЦЬ ДО НАСЛІДУВАННЯ.						
1.1.	Зразки класичної хореографії та їх аналіз.	4		2		2
1.2.	Видатні балетмейстери: Ж.Доберваль, А.Бурнонвіль, Ф.Тальйоні, Ж.Перро, Д.Баланчин, С.Лифар, Ф.Аштон.	10		6		4
1.3.	Ознайомлення з фрагментами балетів.	14		6		8
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 1 модуль:	30		14	2	14
МОДУЛЬ 2. ФОРМИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ.						
2.1.	Хореографічні форми: балет, хореографічна мініатюра, ансамблевий танець.	10		4		6
2.2.	Музично-танцювальні форми класичної хореографії	10		4		6
2.3.	Виразність рухів та емоційність.	8		6		2
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 2 модуль:	30		14	2	14
МОДУЛЬ 3. МИСТЕЦТВО ВІДТВОРЕННЯ КЛАСИЧНОЇ СПАДЩИНИ.						
3.1.	Балет «Копелія»-Л.Деліба: лібрето хореографія, музичний матеріал.	4		2		2
3.2.	Балет «Жізель» А.Адана: лібрето, хореографія.	6		2		4
3.3.	Варіації з балетів : «Копелія», «Жізель».	18		10		8
	Модульний контроль	2		14	2	
	Разом за 3 модуль;	30		14	2	14
МОДУЛЬ 4. УКРАЇНСЬКА КЛАСИЧНА СПАДЩИНА.						
4.1.	Балет «Лісова пісня» М.Скорульського: лібрето, хореографія.	14		8		6
4.2.	Балет «Лілея» К.Данькевича: лібрето, хореографія	14		6		8
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 4 модуль:	30		14	2	14
МОДУЛЬ 5. СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ МУЗИКИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ.						
5.1.	Фольк-опера «Коли цвіте папороть», балет «Ніч перед Різдвам» Є.Станковича.	16		8		8
5.2.	Балетні твори українських композиторів : О.Родіна, Ю.Шевченка, І.Небесного.	12		6		6
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 5 модуль:	30		14	2	14

	Разом з дисципліни:	150		70	10	70
ЗАОЧНА ФОРМА						
№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи здобувача, годин				
		Разом	лекції	практичні	модульний контроль	самостійна робота
VII семестр						
МОДУЛЬ 1. СВІТОВІ ШЕДЕВРИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ЯК ВЗІРЕЦЬ ДО НАСЛІДУВАННЯ						
1.1.	Зразки класичної хореографії та їх аналіз.	7		1		6
1.2.	Видатні балетмейстери: Ж.Доберваль, А.Бурнонвіль, Ф.Тальйоні, Ж.Перро, Д.Баланчин, С.Лифар, Ф.Аштон.	9		1		8
1.3.	Ознайомлення з фрагментами балетів.	14		1		13
	Разом за 1 модуль:	30		3		27
МОДУЛЬ 2. ФОРМИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ.						
2.1.	Хореографічні форми: балет, хореографічна мініатюра, ансамблевий танець..	11		1		10
2.2.	Музично-танцювальні форми класичної хореографії	12		1		11
2.3.	Виразність рухів та емоційність.	7		1		6
	Разом за 2 модуль:	30		3		27
МОДУЛЬ 3. МИСТЕЦТВО ВІДТВОРЕННЯ КЛАСИЧНОЇ СПАДЩИНИ.						
3.1.	Балет «Копелія»-Л.Деліба: лібрето хореографія, музичний матеріал.	5		1		4
3.2.	Балет «Жізель» А.Адана: лібрето, хореографія.	9		1		8
3.3.	Варіації з балетів : «Копелія»,«Жізель».	16		1		15
	Разом за 3 модуль;	30		3		27
МОДУЛЬ 4. УКРАЇНСЬКА КЛАСИЧНА СПАДЩИНА.						
4.1.	Балет «Лісова пісня» М.Скорульського: лібрето, хореографія.	15		2		13
4.2.	Балет «Лілея» К.Данькевича :лібрето,хореографія.	15		1		14
	Разом за 4 модуль:	30		3		27
МОДУЛЬ 5. СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ МУЗИКИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ.						
5.1.	Фольк-опера «Коли цвіте папороть», балет «Ніч перед Різдвом», Є.Станковича.	14		2		12
5.2.	Балетні твори українських композиторів : О.Родіна, Ю.Шевченка, І.Небесного.	14		2		12
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 5 модуль:	30		4	2	24
	Разом з дисципліни:	150		16	2	132

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1.

СВІТОВІ ШЕДЕВРИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ЯК ВЗІРЕЦЬ ДО НАСЛІДУВАННЯ

Тема 1.1. ЗРАЗКИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ТА ЇХ АНАЛІЗ

Практичне заняття 1 до теми 1.1.

Мета: ознайомитися з класичною хореографією як видом мистецтва, що відображає світову культуру, етапи формування балету як найвищої форми класичного танцю, розглянути лексику, костюми, музичну основу зразків.

Практичні завдання

- засвоїти жанри хореографічного мистецтва;
- ознайомитися зі зразками класичного хореографічного мистецтва;
- відпрацювати хореографічну лексику, методику виконання рухів;
- опанувати характер і манеру виконання рухів.

Література: 1–6, 25, 39.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

1. Опрацювати практичний матеріал щодо зразків класичного танцю.
2. Проаналізувати лексичний матеріал балетів: «Шопеніана», «Сильфіда».
3. Засвоїти манеру виконання рухів із балетів (на вибір).
4. Переглянути відеоматеріал.

Література: 1–6, 25, 39.

Тема 1.2. ВИДАТНІ БАЛЕТМЕЙСТЕРИ: Ж.ДОБЕРВАЛЬ, А.БУРНОНВІЛЬ, Ф.ТАЛЬЙОНІ, Ж.ПЕРРО, ДЖ.БАЛАНЧИН, С.ЛИФАР, Ф.АШТОН.

Практичні заняття 2–4 до теми 1.2.

Мета: ознайомитися із творчістю видатних балетмейстерів, які вплинули на становлення та розвиток класичного балету, набути знань, вмінь і навичок, хореографічної лексики.

Практичні завдання

- ознайомитися з балетами видатних балетмейстерів;
- опанувати елементи, танцювальну лексику, фрагменти з балетів: «Коппелія», «Неаполь»;
- опрацювати методику і техніку виконання рухів;
- удосконалити виконавську майстерність і характер.

Література: 1–6, 23, 24.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Засвоїти композиційну побудову та лексичний матеріал з балетів («Коппелія», «Неаполь»).
 2. Опрацювати образне рішення та манеру виконання рухів.
 3. Опанувати музичну основу і техніку рухів.
 4. Переглянути відеоматеріал балетів: «Неаполь», «Коппелія», «Жізель», «Коштовності», «Сюїта в білому», «Марна пересторога».
- Література: 1–6, 19, 22–30.*

Тема 1.3. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ФРАГМЕНТАМИ БАЛЕТІВ

Практичне заняття 5–7 до теми 1.3.

Мета: систематизувати і формувати вміння, знання і навички в ознайомленні фрагментами з класичних балетів.

Практичні завдання

- переглянути відеоматеріали;
- опрацювати музичну основу;
- опанувати виконанням фрагментів з балетів: «Коппелія», «Марна пересторога»;
- засвоїти методику виконання рухів;
- вдосконалити технічну частину фрагментів;
- засвоїти манеру, виконавську майстерність, атристизм.

Література: 1–6, 19, 22–24, 28.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1. Засвоїти композиційну побудову та лексичний матеріал з балетів («Коппелія», «Марна пересторога»).
 2. Опрацювати образне рішення та манеру виконання рухів.
 3. Опанувати музичну основу і техніку рухів.
 4. Переглянути відеоматеріал балетів: «Коппелія», «Марна пересторога».
- Література: 1–6, 19, 22–24, 28.*

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль є результатом вивчення теми 1.2, 1.3. та проводиться у формі практичного заняття. Здобувач вищої освіти має показати знання зразків класичної хореографії, створених видатними балетмейстерами (А.Бурнонвіль, Ж.Перро, Ф.Аштон), методику виконання, танцювальну лексику, особливості фрагментів з балетів, володіти характером і манерою виконання, зберігаючи задум балетмейстера. Здобувач вищої освіти, застосовуючи практичні знання та вміння, використовуючи музичну основу, демонструє фрагменти з балетів: «Коппелія», «Марна пересторога».

Критерії оцінювання (0–2 бала):

- логічність і послідовність викладу практичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконання лексичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконавська майстерність, артистизм – 0,5 бала;
- гармонійне поєднання рухів з музичною основою – 0,5 бала.

МОДУЛЬ 2 ФОРМИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Тема 2.1. ХОРЕОГРАФІЧНІ ФОРМИ: БАЛЕТ, ХОРЕОГРАФІЧНА МІНІАТЮРА, АНСАМБЛЕВИЙ ТАНЕЦЬ

Практичне заняття 8–9 до теми 2.1.

Мета: ознайомитися з хореографічними формами класичної хореографії.

Практичні завдання

- переглянути відеоматеріали;
- розглянути хореографічні форми: вищу – балет; малу – хореографічна мініатюра; велику – ансамблевий танець;
- опанувати танцювальну лексику;
- опрацювати характер і манеру виконання;
- ознайомитися з музичною основою хореографічних форм;

Література: 1–4, 18, 19.

Завдання до самостійної роботи до теми 2.1.

1. Опанувати хореографічні форми.
2. Опрацювати лексику прикладу хореографічної мініатюри.
3. Удосконалити характер і своєрідну манеру виконання.

Література: 1–4, 18, 19.

Тема 2.2. МУЗИЧНО-ТАНЦЮВАЛЬНІ ФОРМИ КЛАСИЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Практичне заняття 10–11 до теми 2.2.

Мета: ознайомитися з музично-танцювальними формами, набути знань, вмінь і навичок у їх виконанні.

Практичні завдання

- переглянути відеоматеріали;
- опанувати основні форми класичної хореографії: variation, pas de deux, pas de trois, pas de quatre, grand pas, adagio;
- відпрацювати методику виконання;
- вивчити лексику запропонованих форм;
- набути виконавської майстерності;
- засвоїти музичну основу;

- вдосконалити техніку.
- Література: 1–4, 18, 19, 31, 33, 34, 37, 38.*

Завдання до самостійної роботи до теми 2.2.

1. Відпрацювати танцювальні комбінації.
 2. Опрацювати методику виконання рухів і елементів подільського танцю.
 3. Засвоїти характер і манеру виконання.
- Література: 1–4, 18, 19, 31, 33, 34, 37, 38.*

Тема 2.3. ВИРАЗНІСТЬ РУХІВ І ЕМОЦІЙНІСТЬ

Практичне заняття 12–14 до теми 2.3.

Мета: формувати і систематизувати набуті знання, вміння і навички, зберегти грамотність та ідентичність виконання музично-хореографічних форм, удосконалити виконавську майстерність і емоційну виразність.

Практичні завдання

- опанувати лексичний матеріал зі зразків музично-хореографічних форм;
 - відпрацювати методику виконання;
 - вивчити танцювальні variation, adagio;
 - набутти виконавської майстерності, своєрідної емоційної подачі у виконанні;
 - засвоїти музичну основу;
 - вдосконалити техніку в поєднанні з емоційною виразністю рухів.
- Література: 1–4, 18, 19, 31, 33, 34, 37, 38.*

Завдання до самостійної роботи до теми 2.2.

1. Відпрацювати variation, adagio .
 2. Оволодіти методикою виконання танцювальних комбінацій.
 3. Попрацювати над виконавською майстерністю і виразністю.
- Література: 1–4, 18, 19, 31, 33, 34, 37, 38.*

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 2

Модульний контроль є результатом вивчення тем 2.1, 2.2. і 2.3., проводиться у формі практичного заняття. Здобувач вищої освіти має знати та демонструвати хореографічну малу форму – мініатюру, музично-хореографічні форми: variation, pas de deux, pas de trois, pas de quatre, grand pas, adagio; демонструвати виразність рухів, емоційну подачу, виконавську майстерність, зберігаючи оригінальність тексту та композиційної побудови.

Критерії оцінювання (0–2 бала):

- логічність і послідовність викладу практичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконання лексичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконавська майстерність, артистизм – 0,5 бала;
- гармонійне поєднання рухів з музичною основою – 0,5 бала.

МОДУЛЬ 3 МИСТЕЦТВО ВІДТВОРЕННЯ КЛАСИЧНОЇ СПАДЩИНИ.

Тема 3.1. БАЛЕТ «КОППЕЛІЯ» Л.ДЕЛІБА: ЛІБРЕТО, ХОРЕОГРАФІЯ, МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

Практичне заняття 15–16 до теми 3.1.

Мета: ознайомитися з творчістю хореографа А.Сен-Леона, А.Шекери, засобами виразності в постановках, систематизувати знання, вміння і навички.

Практичні завдання

- ознайомитись з балетом – лібрето, хореографія (відеоперегляд);
- вивчити хореографічну лексику фрагменту з балету;
- засвоїти методику виконання рухів;
- опанувати характер і манеру виконання;
- ознайомитися з музичною основою.

Література: 1–4, 24.

Завдання до самостійної роботи до теми 3.1.

1. Ознайомитись з лексичним матеріалом .
2. Звернути увагу на характер і манеру виконання.
3. Охарактеризувати техніку рухів та акторську виразність.

Література: 1–4, 24.

Тема 3.2. БАЛЕТ «ЖІЗЕЛЬ» А.АДАНА: ЛІБРЕТО, ХОРЕОГРАФІЯ

Практичне заняття 17-18 до теми 3.2.

Мета: ознайомитися із творчістю видатного хореографа Ж.Перро, лібрето, композиційною побудовою, хореографічною лексикою, систематизувати знання і вміння.

Практичні завдання

- переглянути відеоматеріали. ознайомитись з лібрето, хореографією, музикою;
- вивчити хореографічну лексику фрагменту з балету;
- засвоїти методику виконання рухів;
- опанувати характер і манеру виконання;
- ознайомитися з музичною основою .

Література: 1–6, 9, 26.

Завдання до самостійної роботи до теми 3.2.

1. Ознайомитись з лексичним матеріалом .
2. Звернути увагу на характер і манеру виконання.
3. Охарактеризувати техніку рухів та акторську виразність.

Література: 1–6, 9, 26.

Тема 3.3. ВАРІАЦІЇ З БАЛЕТІВ: «КОППЕЛІЯ», «ЖІЗЕЛЬ»

Практичне заняття 19–21 до теми 3.2.

Мета: формувати і систематизувати знання, вміння та навички, виховувати музичний смак, зберігати культурну спадщину класичного репертуару .

Практичні завдання

- переглянути відеоматеріали;
- вивчити варіації з балетів «Коппелія», «Жізель»;
- опрацювати танцювальні рухи;
- визначити стильові особливості;
- відпрацювати методику виконання лексичного матеріалу;
- засвоїти характер і виконавську майстерність;
- опанувати музичну основу;
- удосконалити техніку і виразність рухів.

Література: 1–6, 9, 22, 24, 26.

Завдання до самостійної роботи до теми 3.2.

1. Відпрацювати техніку виконання рухів.
2. Засвоїти манеру виконання, акторську виразність створених образів.
3. Звернути увагу на музичність виконання.

Література: 1–6, 9, 22, 24, 26.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 3

Модульний контроль є результатом вивчення теми 3.3., проводиться у формі практичного заняття. Здобувач вищої освіти має знати та демонструвати варіації з балетів «Коппелія», «Жізель», демонструвати виразність рухів, емоційну подачу, виконавську майстерність, зберігаючи оригінальність тексту та композиційної побудови.

Критерії оцінювання (0–2 бала):

- логічність і послідовність викладу практичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконання лексичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконавська майстерність, артистизм – 0,5 бала;
- гармонійне поєднання рухів з музичною основою – 0,5 бала.

МОДУЛЬ 4

УКРАЇНСЬКА КЛАСИЧНА СПАДЩИНА

Тема 4.1. БАЛЕТ «ЛІСОВА ПІСНЯ» М.СКОРУЛЬСЬКОГО – ЛІБРЕТО, ХОРЕОГРАФІЯ

Практичне заняття 22–25 до теми 4.1.

Мета: ознайомитися з основними формами презентації української народної культури в балеті «Лісова пісня», формувати вміння, знання, аналізувати образи та танцювальну лексику.

Практичні завдання

- перегляд відеоматеріалу;
- охарактеризувати образи головних героїв балету;
- розглянути характерну лексику героїв;
- ознайомитись з варіацією Русалок;
- вивчити варіацію, дотримуючись техніки та манери виконання.

Література: 1, 2, 4, 10, 11, 18, 19, 34.

Завдання до самостійної роботи до теми 4.1.

1. Опрацювати варіацію Русалок.
2. Опанувати техніку рухів та виконавську майстерність.
3. Переглянути балет «Лісова пісня»(відеоматеріал).

Література: 1, 2, 4, 10, 11, 18, 19, 34, 39.

Тема 4.2. БАЛЕТ «ЛІЛЕЯ» К.ДАНЬКЕВИЧА: ЛІБРЕТО, ХОРЕОГРАФІЯ

Практичне заняття 26–28 до теми 4.2.

Мета: систематизувати і реалізувати знання, вміння, навички в презентації балету «Лілея», манеру виконання, опанувати методику виконання рухів, зберегти культуру та хореографічну лексику.

Практичні завдання

- переглянути відеоматеріали;
- вивчити варіацію з балету «Лілея»;
- опанувати методику виконання рухів;
- вивчити лексичний матеріал;
- визначити стильові особливості танцювальної лексики;
- засвоїти композиційну побудову та характер виконання;
- удосконалити техніку і виразність рухів.

Література: 1, 4, 10, 17, 33.

Завдання до самостійної роботи до теми 4.2.

1. Опанувати композиційною побудовою, манерою, технікою варіації.
2. Переглянути відеоматеріали балету «Лілея».
3. Працювати над акторською виразністю.

Література: 1, 4, 10, 17, 33, 40.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 4

Модульний контроль є результатом вивчення тем 4.2, 4.3, проводиться у формі практичного заняття. Здобувач вищої освіти має знати та демонструвати варіації з балетів: «Лісова пісня» – (варіація Русалок), «Лілея», демонструвати виразність рухів, емоційну подачу, виконавську майстерність, зберігаючи оригінальність тексту та композиційної побудови.

Критерії оцінювання (0–2 бала):

- логічність і послідовність викладу практичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконання лексичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконавська майстерність, артистизм – 0,5 бала;
- гармонійне поєднання рухів з музичною основою – 0,5 бала.

МОДУЛЬ 5

СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ МУЗИКИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Тема 5.1. ФОЛЬК-ОПЕРА «КОЛИ ЦВІТЕ ПАПОРОТЬ», БАЛЕТ «НІЧ ПЕРЕД РІЗДВОМ» Є.СТАНКОВИЧА

Практичне заняття 29–32 до теми 5.1.

Мета: ознайомитися з основними формами презентації української народної культури в балетній музиці Є. Станковича та її втілення в хореографії.

Практичні завдання

- переглянути відеоматеріали;
- визначити стильові особливості танцювальних жанрів у фольк-опері «Коли цвіте папороть»;
- ознайомитись з лексикою (чоловічі, жіночі, в парах);
- засвоїти характер і своєрідну виконавську майстерність;
- удосконалити техніку, виразність рухів і емоційну подачу побутового танцю в поєднанні з класичним танцем.

Література: 4, 10, 38, 42.

Завдання до самостійної роботи до теми 5.1.

1. Вивчити танцювальні комбінації і з фольк-опери та балету.
2. Опрацювати техніку виконання рухів.
3. Оволодіти виразністю рухів та образів..

Література: 4, 10, 38, 42.

Тема 5.2. БАЛЕТНІ ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ: О.РОДІНА, Ю.ШЕВЧЕНКА, І.НЕБЕСНОГО

Практичне заняття 32–34 до теми 5.2.

Мета: ознайомитися з балетною творчістю українських композиторів і втіленням їх в театрах України, оволодіти майстерністю виконання фрагментів з балетів.

Практичні завдання

- ознайомитися зі зразками балетів: «Алладін», «За двома зайцями», «Тіні забутих предків»;
- ознайомитись зі стилістичними особливостями хореографічної лексики балетів;

- опанувати фрагменти з балетів;
- удосконалити виконавську майстерність і характер рухів;
- набути техніки танцю, виразності і розкриття образів.

Література: 4, 10, 38, 41, 43, 44.

Завдання до самостійної роботи до теми 5.2.

1. Переглянути відеоматеріали балетів.
2. Опрацювати композиційну побудову та лексику фрагментів з балетів (за вибором).
3. Вдосконалити виразність виконання, характер і образне рішення.

Література: 4, 10, 38, 41, 43, 44.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 5

Модульний контроль є результатом вивчення теми 5.1. і 5.2., проводиться у формі практичного заняття. Здобувач вищої освіти має знати та демонструвати фрагменти з фольк-опери «Коли цвіте папороть», балетів композиторів О.Родіна, Ю.Шевченка, І.Небесного (за вибором), демонструвати виразність рухів, емоційну подачу, виконавську майстерність, зберігаючи оригінальність тексту та композиційної побудови.

Критерії оцінювання (0–2 бала):

- логічність і послідовність викладу практичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконання лексичного матеріалу – 0,5 бала;
- виконавська майстерність, артистизм – 0,5 бала;
- гармонійне поєднання рухів з музичною основою – 0,5 бала.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

7 семестр

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)				
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль	5 модуль
1	Практичні заняття	2	7x2=14	7x2=14	7x2=14	7x2=14	7x2=14
2	Модульний контроль	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2
	Усього за модуль		16	16	16	16	16
	Екзамен		20				
	Разом з дисципліни		16+16+16+16+16+20=100 балів				

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сценічна інтерпретація народного танцю в балетах українських композиторів і балетмейстерів.
2. Творчість балетмейстера Ж.Доберваля.
3. Балетмейстер А.Бурнонвіль, його балет «Неаполь».
4. Творчість Ф.Тальйоні, характеристика балету «Сильфіда».
5. Особливості хореографії балету «Жізель». Балетмейстер Ж.Перро.
6. Неокласичні балети Дж.Баланчина.
7. Творчість С.Лифаря. Хореографія.
8. Класичні балети в інтерпретації Ф.Аштона.
9. Балет – вища форма класичної хореографії.
10. Хореографічна мініатюра – визначення, приклади.
11. Ансамблевий танець як форма хореографії.
12. Музично-хореографічні форми: variation, pas de deux.
13. Музично-хореографічні форми: pas de trois, pas de quatre.
14. Музично-хореографічні форми: grand pas, adagio.
15. Мистецтво відтворення класичної спадщини: «Коппелія» – лібрето, хореографія.
16. Мистецтво відтворення класичної спадщини: «Марна пересторога» – лібрето, хореографія.
17. Українська класична спадщина. Балет «Лісова пісня».
18. Українська класична спадщина. Балет «Лілея».
19. Фольк-опера «Коли цвіте папороть», балет «Ніч перед Різдом» Є.Станковича.
20. Балетні твори українських композиторів – О.Родін.
21. Балетні твори українських композиторів – Ю.Шевченко.
22. Балетні твори українських композиторів – І.Небесний.

ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

- опанування методикою виконання рухів, хореографічною лексикою зразків класичної хореографії видатних балетмейстерів;
- набуття вмінь і навичок в практичному виконанні рухів, комбінацій, варіацій та фрагментів з балетів;
- оволодіння технікою танцю;
- опанування виконавською майстерністю та артистизмом;
- відтворення характеру і своєрідної манери виконання, виразності та емоційної подачі;
- опанування варіаціями та фрагментами балетів;
- систематизація знань у практичній складовій дисципліни «Зразки класичної хореографії».

Критерії оцінювання (0–2 бала):

- методика виконання рухів, хореографічна лексика – 0,5 балу;
- техніка танцю – 0,5 балу;

- виконавська майстерність, артистизм – 0,5 балу;
- комбінації, фрагменти з постановок, етюд – 0,5 балу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь оцінюється на:

- **Оцінку А (90-100)** – якщо здобувач демонструє ґрунтовні знання змісту дисципліни:
 - володіє методикою виконання , елементами і рухами, фрагментами та варіаціями з балетів;
 - виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
 - володіє термінологією дисципліни, правильно формулює відповіді;
 - робить власні висновки та застосовує знання у практичних контекстах;
 - володіє технікою виконання рухів, виразністю, виконавською майстерністю, артистизмом, музикальністю.
- **Оцінку В (82-89)** – якщо здобувач демонструє системні знання:
 - володіє методикою виконання , елементами і рухами, фрагментами та варіаціями з балетів, проте допускає певні незначні неточності;
 - виявляє хороші знання усієї програми навчальної дисципліни;
 - володіє термінологією, формулює відповіді, робить висновки та застосовує знання, але іноді бракує деталізації або варіативності;
 - техніка виконання рухів правильна, але не вистачає технічності;
 - демонструє виконавську майстерність, виразність, артистизм, музикальність з певними стилістичними неточностями.
- **Оцінку С (74-81)** – якщо здобувач демонструє знання:
 - володіє методикою виконання , елементами і рухами, відтворює фрагменти з балетів, варіаціями, але помітні недоліки, певні неточності, слабка координація;
 - відображає знання термінології, формує відповіді, застосовує знання на практиці, але є непослідовність, не достатнє обґрунтування;
 - техніка виконання рухів, виконавська майстерність має недоліки, відсутня емоційна виразність, спостерігається поверхневий підхід.
- **Оцінку D (64-73)** – якщо здобувач демонструє знання дисципліни недостатньо, поверхнево і непослідовно:
 - методика виконання елементів і рухів, комбінацій, варіацій і фрагментів з балетів має суттєві недоліки, що свідчать про слабке засвоєння матеріалу;
 - термінологія використовується некоректно, відповіді є логічно непослідовними;
 - відсутні технічність, виразність і артистизм.
- **Оцінка Е (60-63)** – якщо здобувач демонструє поверхневі знання, не в змозі надати чітку і логічну відповідь, відтворити фрагменти хореографічних композицій;
 - рухи виконуються з грубими технічними помилками;
 - відсутній артистизм, виразність і технічність.

- **Оцінка FX (35-59)** – якщо здобувач не опанував зміст дисципліни, основні фрагменти:
 - відповіді є поверхневими, неправильними або відсутніми;
 - знання лексичного матеріалу, техніка виконання не відповідає навіть базовим вимогам, рухи є хаотичними і невпевненими, не володіє композицією варіації ,фрагменту балету.
- **Оцінка F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не виконував завдань і не демонстрував зацікавленості в навчальному процесі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Гончаренко Ю.В., Єрмакова О.А. Хореографія: основи класичного танцю:навч.метод.посіб.Запоріжжя:ЗНУ,2018.239с.
2. Класичний танець та методика його викладання : конспект лекцій навчальної дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальність 024 «Хореографія», освітньої програми Сучасна хореографія / укл. Л.М. Шилова, Н.М. Семенова. Харків : ХДАК, 2020. 75 с.
3. Mark Everist. The Empire at the Opera :Theatre, Power and Music in Second Empire Paris,2021 Cambridge University Press.p,75.
4. ЦветковаЛ.Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник, Київ: Альтерпрес, 2017. 324 с.

Допоміжна література:

5. Arthur Elgort .Ballet. Edition Paris, 2020.82с.
6. Ballet:The Definitive Illustrated. Dorling Kindersley.2018.360с
7. Башкірова В.В., Нежива С.М. Фактори ризику травматизму в хореографії.

8. Гладка Л. Основні підходи до музичного оформлення уроків хореографічних дисциплін (на основі практичного досвіду концертмейстера) *Танцювальні студії*, 2019. Т. 2, № 1. С. 66-75.
9. Горошко В.І. (2020, 19 листопада) Профілактика травматизму в танцювальних колективах. *Фізична реабілітація та здоров'я, збережувальні технології: реалії і перспективи*. Матеріали конференції. С. 171–173. Національний університет «Полтавська політехніка».
10. Король А.М. Жіночі образи в українських балетах : автореферат дисертації на здобуття ступеня канд. мистецтвознавства. Київ, 2019, 16 с.
11. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю: метод. рек. до курсу «Практикум класичного танцю». Слов'янськ : Вид-во Б.І.Маторіна, 2021. 58 с.
12. Магазій Л.П. Музичне забезпечення занять з класичного танцю. Збірник для першого року навчання у початкових спеціалізованих мистецьких закладах. Гадяцький коледж культури і мистецтв. 2019. 45 с.
13. Мейсон Лео. Ballet. GMC Publications. 2023. 184 с.
14. Путіліна Т.М. Сучасні методи в методиці викладання класичного танцю. Педагогічні науки: зб. наук. праць. 2017. Вип. 133. С. 190-194.
15. Шумілова В. В. Методика виконання класичного танцю: метод. рек. до практ. занять для студентів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 024 «Хореографія». Київ : НАКККіМ, 2019. 43 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

16. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого URL: <http://www.nplu.org/>
17. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
18. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL <https://nakkkim.edu.ua/science/biblioteka>
19. Балет «Неаполь» <https://www.youtube.com/watch?v=bxikiyNnyEg&t=10s> ,
<https://www.youtube.com/watch?v=mLLGBXv1Iyk> ,
<https://www.youtube.com/watch?v=WLYpdmnH5-A> ,
<https://www.youtube.com/watch?v=GxMmAVZUFd0&t=67s>
20. Балет «Коппелія» <https://www.youtube.com/watch?v=gAbbC7wQZmY>
21. La Sylphide - Ballet de la Ópera nacional de Paris 2004
<https://www.youtube.com/watch?v=6cUcUKuPpxs>
22. Giselle-E. Kuhar, A. Адан – Жизель
<https://www.youtube.com/watch?v=THMbogspmeM>
23. Балет «Коштовності» <https://www.youtube.com/watch?v=wo9UWrKYFh8> ,
<https://www.youtube.com/watch?v=4ic-b4YOobs> ,
<https://www.youtube.com/watch?v=Tk5XbvZKyE8>
24. Дж. Баланчин балет «Серенада» (фрагмент)
https://www.youtube.com/watch?v=7Ra-i_u0nlw
25. Балет «Сюїта в білому»

- <https://www.youtube.com/watch?v=rHT8vw5x8fI&t=570s>
26. Балет «Марна пересторога»
https://www.youtube.com/watch?v=ldwC18DJ_wA&t=316s
 27. Па де-де «Дон Кіхот» <https://www.youtube.com/watch?v=r-TnEDIMpfg>
 28. Па де-тра з балету «Фея ляльок»,
<https://www.youtube.com/watch?v=s2cExg1UkGA>
 29. Па-де-катр Ж. Перро <https://www.youtube.com/watch?v=RPAEI3wIi7I>
 30. Балет «Пахіта» <https://www.youtube.com/watch?v=YbCrVQTy3k0&t=485s>
 31. Варіація з балету «Лілея»
<https://www.youtube.com/watch?v=yeB0Q8LNR0U>
 32. Варіація Килини з балету «Лісова пісня»
<https://www.youtube.com/watch?v=k73wd5eN0hI>
 33. Адажио К. Кухар <https://www.youtube.com/watch?v=jKJ3AOqcPy0>
 34. Адажио Дніпровський Театр Опери
<https://www.youtube.com/watch?v=v9cMM-25sCo>
 35. Одеський оперний театр балет «Шопеніана»
<https://www.youtube.com/watch?v=cn49KZ32BAM>
 36. «Class Concert – Kiev Ballet, за участю учнів та здобувачів КДХУ». URL:
<http://youtu.be/iKohbJx5cKQ>
 37. Балет «Лісова Пісня»
<https://www.youtube.com/watch?v=688yJ3GWs9E&t=3104s>
 38. ЛІЛЕЯ" Костянтин Данькевич
<https://www.youtube.com/watch?v=qTINz0VskyA&t=58s>
 39. Звітний концерт КДХУ, 2017 р.
<https://www.youtube.com/watch?v=TVrxpkrYsEQ>
 40. Балет «Коли цвіте папороть»
https://www.youtube.com/watch?v=hVaSrJ_Zins
 41. Балет «За двома зайцями»
<https://www.youtube.com/watch?v=JQUng5SqQQE>
 42. Балет «Тіні забутих предків»
<https://www.youtube.com/watch?v=i7IGpDHugSM>